

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

75 M. 8 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1961 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 15 D.

Telefonas:
APlegate 7-7257

KAINA 15 C.

MES

Vytautas Širvydas

Ateinantieji 1962 metai bus toks pat pavojingas laikas, kaip 1961, nes kas gi patikės, kad audros žmonijoj staiga aprimtų ir nutiltų? Lietuviai po senovei giliai susidomėję stebės, kas dėsias pasaulio galybės centre Washingtone. O čia, kaip sako New York Times bendradarbis, ir 1962 metais bus svarstomi tokie klausimai kaip: ar pavesti Rytų Europą rusų imperijai, ar galima Maskvą kuo nors apraminti, kad ištikrųjų taikiai sugyventų, ar Vakarų Europos ekonominis ir politinis apjungimas būtinas ir išeitų Amerikai sveikaton, kaip žiūrėti į Jungtinių Tautų ateitį, kas daryti su bruzdančia Afrika, Azija ir Pietų Amerika, kas daryti su Kinija.

Neramu ir Maskvoje. Nauju planu per 20 metų rojų sukurti akis muilindamas, diktatorius pašėlusiai sprogdino 50 megatonų atominę bombą, išmetė Stalino palaikus iš garbės mauzolėjaus, piktai puola atšipadančius ir nusenusius Vorosilovą bei Molotovą, nutraukė santykius su mažute Albanija. Ir ant Maskvos kabo galvosūkis: Kas daryti su Kinija?

O lietuviai? Vieni skundžiasi, kad viską prarado, kiti, kad nieko nerado.

Dr. B. Nemickas Dirvoje prikiša 1951 m. susidariusio Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkui V. Sidzikauskui, kad tasai pavirto "solistu", veikiančiu be posėdžių ar pasitarimų su kitais nariais. Kadangi daktaras nenuvertina solisto Lietuvos bylą gi-
Nukelta į 4 psl.

Vaiždas iš senojo Vilniaus pereitą vidurvasarį. Viduryje matyti Filharmonijos patalpos buv. Aušros Vartų, o dabar pavadintoje Gorkio gatvėje.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Pavergtųjų atstovai apeliuoja į Jungtines Tautas

Užgirdami Jungtinių Tautų nuopelnus, padedant daugybei pasaulio tautų atsistoti nepriklausomam gyvenimui, Pavergtųjų Europos Tautų atstovai apeliavo į Jungtines Tautas, kad jos pasirūpintų, jog tas pats principas būtų pritaikytas ir Rytų bei Centrinės Europos tautoms.

Lapkričio 11 – 12 dienomis New Yorke posėdžiavusi pavergtųjų tautų asamblėja tą savo prašymą išreiškė telegramose, kurios pasiųstos Jungtinių Tautų gen. secr. U Thant ir sesijos pirmininkui Mongi Slim.

DEKLARACIJOS SUKAKTIS

Ši pavergtųjų atstovų sesija vyko tuo metu, kai skersai gatvę esančiuose Jungtinių Tautų rūmuose buvo minima tryliktoji JT Žmogaus Teisių universalinės deklaracijos sukaktis. Patį deklaracija buvo paskelbta 1948 m. gruodžio 10 d.

Ši sukaktis suteikė progą pavergtųjų atstovams atkreipti pasaulio dėmesį į tai,

kad žmogaus pagrindinės teisės ir laisvės tebėra išplėstos daugiau kaip šimtui milijonų žmonių, esančių Albanijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje, Rumunijoje ir Vengrijoje.

APELIUOJA Į JT

Peržvelgę savo tėvynėse esamą padėtį naujausių faktų šviesoje, laisvėje esantieji pavergtųjų tautų atstovai priėmė rezoliuciją, kurioje apeliuojama į Jungtines Tautas, kad jos sudarytų specialų komitetą ištirti padėčiai vietoje dėl žmogaus teisių pažeidimo.

Kitoje rezoliucijoje apeliuojama į Jungtines Tautas, kad jos imtųsi priemonių, kad Rytų ir Centro Europos tautoms būtų grąžinta apsisprendimo teisė ir kviečiama, kad Jungtinės Tautos įtrauktų šį punktą į savo asamblėjos darbotvarkę.

Be to, prašoma kiekviena pasitaikiusia proga reikalauti, kad Sovietų Sąjunga vykdytų gyvenime tą patį, ką ji yra

pasiūlusi vykdyti likusiam kolonializmo palikimui likviduoti, būtent, kad būtų atitrukta kariuomenė ir svetimos valstybės agentai ir kad būtų praversti laisvi rinkimai tarptautinėje prieštūroje.

PRANESIMAI APIE PADĖTĮ

Pranešimus sesijai apie religijos padėtį okupuotuose kraštuose padarė Adolfs Blodnieks, apie žmogaus teisių ir laisvių pažeidimą – Boleslaw Biega, spaudos laisvės nebuvimo klausimais – Sabin Manuila, apie tarptautinę padėtį ir pavergtąsias tautas: Vacl. Sidzikauskas ir dr. Ant. Trimakas.

Sesija pasisakė ir prieš raudonosios Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas ir pasiuntė atitinkamą telegramą pačiai JT asamblėjai, kuri tuo metu tą klausimą tebediskutavo.

Sesijos metu kalbėjo eilė pavergtosios tautos pаланkių diplomātų iš JT bei Amerikos politikų.

Nukelta į 4 psl.

Iš Kalifornijos

Los Angeles, Cal. Sv. Kazimiero parapijos bazare klebonas J. Kučingis kalbasi su indijonų šeima. L. Briedžiaus nuotrauka

Kuchel - Lipscomb rezoliucija

Kuchel — Lipscomb Rezoliucijai Remti Komitetą įsijungė San Francisco miesto burmistras George Christopher, buvęs JAV senatorius William F. Knowland ir buvęs Kansas gubernatorius Fred Hall.

William F. Knowland, buvęs JAV senatorius, o šiuo metu redaguojas vieną iš didžiųjų Kalifornijos dienraščių — The Oakland Tribune (Oakland, California), įsijungdamas į Kuchel — Lipscomb Rezoliucijai Remti Komitetą, to vieneto vadovybei rašo: „...Su malonumu įsijungiu į šį komitetą ir stengsiuos kiek galėdamas Jums padėti...“

Fred Hall, buvęs Kansas gubernatorius ir Kansas valstijai augščiausio teismo narys, pažada komitetui visą savo galimą paramą. Tarp kitko, Fred Hall yra olandų kilmės.

San Francisco burmistras George Christopher, pačioje kūdikystėje su savo tėvais atvykęs iš Graikijos, yra vienas

populiariausių burmistrų viename krašte. Burmistras George Christopher užtikrina ir žodžiu ir raštu komiteto vadovybei pilną paramą visuose šio vieneto žygiuose buose.

LIETUVIŲ TALKA

Į komitetą rezoliucija remti įsijungė šie lietuvių darbuotojai: inž. Kazys Pabedinskas, Chicago, Ill.; dr. Vytautas Vygant, New York, N. Y.; kun. kleb. dr. Titas Narbutas, Dayton, Ohio; Lietuvos Vyčių veikėja Eleanore Laurin, Chicago, Ill.; med. dr. Zenonas Danilevičius, Chicago, Ill.; dr. Martynas Brakas, New York, N. Y.; ir Lietuvos Vyčių veikėjas William Wisnaukas, Gardner, Mass.

Komiteto vadovybė didelės talkos nuolat gauna iš Lietuvos Vyčių organizacijos. Visi žymesnieji Vyčių veikėjai yra įsijungę į komitetą.

Baltimorės žinios

Naujųjų Metų sutikimas

Baltimorės Bendruomenės valdyba ruošia Naujųjų Metų sutikimą didžiojoje lietuvių namų salėje.

Kalėdinis pobūvis

Šeštadieninės mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas šiemet nutarė surengti šeimyninį Kalėdų pobūvį mokyklos auklėtiniams, jų tėveliams ir svečiams. Pobūvis įvyks 1962 m. sausio 7 d., 4 val., Sv. Alfonso par. salėje. Pobūvio metu veiks bufetas ir gros šokių muzika.

Šeštadieninės mokyklos mokiniai atliks programą — Kalėdinį montażą, paruoštą akt. Jono Kazlausko. Be mokinų, programoje dalyvaus ir šie mokytojai: akt. Jonas Kazlauskas, poetė Danutė Paškevičiūtė — Klimienė ir Vėjūnė Svotelytė. Visus atsilankiusius vaikučius kalėdinėmis dovanėlėmis apdalinis „Lietuvos dėdė“.

Šio pobūvio pelnas bus skiriamas Šeštadieninės mokyklos reikalams. Baltimoriečiai yra kviečiami į pobūvį gaučiai atsilankyti ir tuo paremti lietuviškąją mokyklą.

Narkėliūnaitės filmas

Gruodžio 9 d. įvyko Balfo ruoštas vakaras, kurio metu žurnalistė Salomėja Narkėliūnaitė pasidalino Lietuvoje patirtais įspūdžiais ir parodė savo filmą. Savo paskaitoje Salomėja Narkėliūnaitė apibūdino dabartinės Lietuvos padėtį, papasakojo vieną kitą patirtą nuotykių bei nušvietė žmonių nuotaikas pavergtame krašte. Savo žodyje žurnalistė buvo santūri, palikda-

ma galutines išvadas susidaryti patiems klausytojams.

Pastaruoju metu spaudoje girdėti balsų, kad Salomėjos Narkėliūnaitės filmas nepasitarnauja Lietuvos reikalui. Tokie allarmai yra visiškai bereikalingi. Jos filmas, įspūdingai vis dėlto tam tikra prasme pakėlė tą geležinę uždangą, kuria dabar mūsų kraštas yra atskirtas nuo laisvojo pasaulio.

Jei kam nors atrodo, kad Kauno jūra arba susodintos Vilniaus ar Kauno parkuose gėlės parodo ypatingą gerbūvį Lietuvoje, tai tokius asmenis filmas gal ir gali suklaidinti. Bet, įsiziūrėjus į patį filmą, gaunasi kitoks vaizdas: niekur gatvėje nesimatė bent šiek tiek elegantiškiau atrodančios moters ar vyro. Priešingai, žmonių eisenoje, jų išvaizdoje jautėsi bendro pobūdžio sovietinis nužmoginimas.

Ligija Bieliukienė, Lietuvių Moterų Atstovybės pirmininkė, kaip Col. ir Mrs. James E. Wilson viešnia, pereitą savaitę dalyvavo 66th Congress of American Industry. Wilsonai yra dideli lietuvių bičiuliai.

Prof. dr. P. V. Raulinaitis gruodžio 2 d. Los Angeles Kultūros Klube skaitė paskaitą Lietuvos istorijos temomis. Meninę dalį atliko pianistė Raimonda Apeikytė. Kovą mėn. klubas pakvietė dramos sambūrį, kuris statys J. Gliudaus vaidinimą apie M. K. Ciurlionį.

Žurnalo Tautos Praeitis pirmo tomo ketvirtą knygą jau ruošia ma spaudai. Ją ruošia ir redaguoja Liet. Istorijos D-jos narys C. Grincevičius.

J. Račkauskas, De Paul universiteto studentas, uolus atelitininkų darbuotojas, tolimesnėje lietuvių kolonijose lanko atelitininkų studentų vienetus.

Los Angeles lietuvių Tautinių Šokių grupė „Žilvitis“ nuolat repetuojantis ir ruošiantis naujiems pasirodymams.

PASITARIMAS SU SENATORIUM KUCHEL

„Turime sugrąžinti Lietuvai ir kitiems komunistų pavergtiems kraštams laisvę ir nepriklausomybę,“ — kalbėjo senatorius Thomas H. Kuchel, vienas garsiosios Kuchel — Lipscomb rezoliucijos autorių, pasitarime su Kuchel — Lipscomb Rezoliucijai Remti Komiteto vadovybės nariais, įvykusiam 1961 metų gruodžio mėn. 8 d., Statler Hilton viešbutyje, Los Angeles mieste. Pasitarime, užtrukusiame per 1 val., dalyvavo šie Kuchel — Lipscomb Rezoliucijai Remti Komiteto vadovybės nariai: komiteto koordinatorių L. Vallukas, koordinatorių padėjėjas A. Skirius, lietuvių skyriaus pirm. J. Jodelė, estų skyriaus pirm. A. Kalm, latvių skyriaus pirm. A. Reins, V. Kazlauskas ir B. Nurmsen (estas).

ATEITIES PLANAI

Šios konferencijos metu su senatoriumi Tom Kuchel buvo aptarti ateities planai ir žygių rezoliucijos pravedimo reikalai. Anot senatoriaus Tom Kuchel, JAV Senate esą didelio nepasitenkinimo State Departmento užimta linija komunistų pavergtų kraštų klausimu. Eilė demokratų ir republikonų senatorių esą pasiryžę JAV Kongreso naujos sesijos metu imtis priemonių „išvalyti“ State Department, atskratant prosovietiskai galvojančio elemento. „Aš būsiu vienas iš pirmųjų,“ — kalbėjo senatorius Tom Kuchel, — „kurie imsis šio darbo. Pavergtųjų kraštų laisvės reikalą pajudinsime iš pagrindų.“

Julius Jodelė, Los Angeles ALTo skyriaus pirmininkas, pakvietė senatorių Tom Kuchel į Vasario 16-sios paminėjimą, kuris Los Angeles mieste ruošiamas 1962 m. va-

sario 11 d. Anot senatoriaus Tom Kuchel, jis tą savaitę planuoja būti Los Angeles mieste ir mielai dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime.

„Lietuvių ir kitų pavergtųjų visos viltys sudėtos į mus visus. Mums, JAV Kongreso nariams, reikia jūsų ir visų kitų geros valtos amerikiečių vi-

šos galmos talkos kovoje prieš raudonuosius pavergėjus. Iš šio kovos lauko nė vienas geros valtos amerikietis neturi teisės trauktis.“ — kalbėjo senatorius Tom Kuchel atsisveikindamas po pasitarimo su lietuvių, latvių ir estų delegacijos nariais.

IT.

Continuing over a century
of consecutive dividends

NEW
INCREASED
RATE

4%
A YEAR

3 3/4% a year regular

dividend plus 1/4% a year special on deposits maintained for two or more years. 3 3/4% a year on all other deposits entitled to dividends. Anticipated for period beginning January 1, 1962, and based on continued favorable earnings.

DIVIDENDS PAID FROM DAY OF DEPOSIT
COMPOUNDED QUARTERLY

THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office:
Hicksville Road and Jerusalem Avenue
Opposite Holiday Park Shopping Center
Massapequa, N. Y.

Naujas skanėstas
importuotas
PORK LOIN ROLL

Aukščiausios kokybės konservuotas kiaulėnos mėsos gaminy, paruoštas plačiai žinomų firmų ATALANTA, KRAKUS ir TALA, pagarsėjusių nuostabiai skania lenkiško kumpio gamyba — dabar jau galima gauti.

Rausvas PORK LOIN ROLL iš Lenkijos, turi visas populiaraus lenkiško kumpio savybes. Mesa be rėbalų, sultinga, minkšta. Del savo didumo ir formos yra patogi užkandžiams ir sumuštiniais, o taip pat tinka ir karštu patiekalu. Gaunama labai ekonomiškais kiekiais — 1 1/2 ir 3 svarų.

KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA

nepamirškite užsisakyti ir nuostabiai skanaus lenkiško kumpio. Gaunamas 3, 5, ir 7 svarų dėžėse.

Prašykite tik originalaus importuoto
ATALANTA — KRAKUS — TALA
firmos lenkiško kumpio ir Pork Loin Roll.

Tysliavos pagerbimo vakaras Chicagoje

Čikagiškių rašytojų iniciatyva sudarytas Juozui Tysliavai pagerbti komitetas, kuris Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje, 5620 S. Claremont Avenue, sekmadienį, gruodžio 24 d., 2 val. p. p. rengia ilgamečio Vienybės redaktoriaus paminėjimą. Komitetą sudaro Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Chicago Lietuvos Rašytojų Klubas, Lietuvių Kurėjų Savanorių Sąjunga ir Lietuvių Žurnalistų S-gos Chicago skyrius. Minėjimas truks ne ilgiau kaip dvi valandų, taip kad dalyviai spėtų laiku grįžti į namus prie Kučių stalo. Komitetas parinko sąmoningai tokią dieną, kada nėra jokių kitų pramogų nei pasilinksminimų, kad visi galėtų ateiti ir pagerbti tą, kuris beveik 30 metų kas savaitę lankė lietuviško spausdinto žodžio mylėtojus.

Apie Juozą Tysliavą, kaip rašytoją, kalbės Benys Babrauskas, Tysliavą visuomenininką apibūdins dr. Steponas Biežis, Tysliavos poezijos padeklamuos aktorė Elena Blandytė. Muzikinę minėjimo dalį atliks smuikininkas Alfonsas Paukštys ir prof. Vladas Jakubėnas. Komitetas prašo gausiai atsilankyti. Kiekvienas Vienybės skaitytojas, atvykęs į minėjimą, pasijaus tartum paskutinį kartą atsisveikinęs su redaktorium Juozu Tysliava. Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas.

MINEJIMO KOMITETAS

Lietuviškoje Chicagoje

VI. Vijeikis, dailininkas ir spausdintuvas, ruošia spaudai vaikams spalvavimo leidinį.

J. Glemžos, VLIKo Vykdomosios Tarybos pirm., gruodžio 2 d. padarė pranešimą Lietuvių auditorijoje, žmonėms gausiai dalyvaujant. Vėliau jam pagerbti buvo surengta vakarienė.

Prof. Krikščiūnui, jo 75 m. sukakties proga, Jaunimo centre gruodžio 30 d. rengiama pagerbimo vakarienė.

Marijos vardo Augšt. mokykloje, kuriai vadovauja seserys Kazimierietės, dabar mokosi 1288 mokinės. Jų tarpe per 200 lietuvių. Dėsto 53 mokytojai, iš kurių 13 pasauliečių.

Dr. Stepas Biežis, artimas J. Tysliavos draugas, kuris š. m. gruodžio 24 d., Chicagoje įvykstančiame poeto pagerbime, jį apibūdins, kaip visuomenininką.

Buvę Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkai, rašytojas B. Babrauskas ir poetas Juozas Tysliava, miręs š. m. lapkr. 11 d. Gruodžio 24 d., Chicagoje, Jaunimo Centre įvykstančiame pagerbime, B. Babrauskas apibūdins Juozą Tysliavą kaip poetą.

PIRMOJI UŽUOJAUTOS TELEGRAMA PASIEKUSI VIENYBĖS NAMUS J. TYSLIAVAI MIRUS:

It was a shock to me to hear of the sudden demise of your beloved husband Juozas Tysliava. Please accept my sincerest condolences.

DR. P. GRIGAITIS

Dail. A. Elksaus kūrinių paroda atidaroma gruodžio 16 d. Chicago Savings and Loan Assn. galerijoje.

Kompozitorius Vladas Jakubėnas, Vienybės delmantinio koncerto dirigentas, š. m. gruodžio 24 d. įvykstančiame poeto Juozo Tysliavos pagerbime, Chicagoje, Jaunimo Centre, išpildys muzikinę programą. Pradžią 2 val. p. p.

VIENYBĖS REDAKTORIUI JUOZUI TYSLIAVAI

mirus, jo žmonai Valerijai ir sūnui Juozui nuoširdžią užuojautą reiškia

OSMOLSKIAI

Mirus Poetui

JUOZUI TYSLIAVAI,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai Valerijai, sūnui Juozui ir kitiems artimiesiems.

JONAS AISTIS, ANTANAS VAIČIULAITIS, JURGIS BLEKAITIS

NEAKIVAIZDINIS LITUANISTIKOS DĖSTYMAS

Čikagoje veikiančio Pedagoginio Lituanistikos Instituto vadovybė pranešė, kad Institutas, siekdamas pasitarnauti didesniai lietuvių jaunimo skaičiui, gyvenančiam įvairiuose kraštuose ir neturintiems reikalingiausių sąlygų siekti aukštesnio lituanistinio išsilavinimo, yra pasirošęs pradėti neakivaizdinį (korespondentinį) lituanistinių dalykų dėstymą. Šis dėstymo būdas, kurio reikalingumas jau seniai jaučiamas, galės būti prieinamas kiekvienam ir bet kame gyvenančiam lietuviui.

Institute einami dalykai

Lietuvių kalba — bendrinės Lietuvių kalbos kursas, morfologija, fonologija ir fonetika, sintaksė, akcentologija, dialektologija, lietuvių kalbos istorija.

Lietuvių literatūra — lietuvių tautosaka (liaudies poezijos žanrai, tikėjimai, papročiai), literatūrinės srovės bei kryptys ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje, naujausioji lietuvių literatūra rusų okupuotoje Lietuvoje ir tremtyje bei iševijoje.

Lietuvių tautos istorija — Lietuvos istorijos šaltiniai ir periodizacija, Lietuvos kaimyninių kraštų istorinė apžvalga, Lietuvos kultūros istorija, pasaulio lietuvių istorija, Lietuvos istorijos problemos, istorijos metodologija.

Lietuvos meno istorija — lietuvių liaudies menas, žymesnieji lietuvių menininkai. Pedagoginiai dalykai — psichologija, didaktika, metodikos (lietuvių kalbos, litera-

tūros, istorijos), pedagoginė praktika.

1961 — 12 m. m. įvedami ir kai kurie nauji kursai: Lietuvos etnografija, žurnalistikos pagrindai ir kt.

Klausytojai

Instituto klausytojais priimami asmenys, baigę aukštesniąją lituanistinę arba tolygią mokyklą ir išėję bendrąjį vidurinį mokslą (high school). Kol kurios iš minėtų sąlygų trūksta, asmuo yra laikomas laisvu klausytoju. Kurie klauso tik vieną ar kelis Institute einamus dalykus (kalbą, literatūrą ar kt.), laikomi hospitantais. (Smulkiau apie Instituto programą ir kitus dalykus galima sužinoti betarpiškai, užmezgus ryšį su pačiu Institute).

Galutinį neakivaizdinio dėstymo suplanavimą Institutas galės atlikti tik tada, kai jis turės bent atitinkamą minimumą klausytojų, norinčių eiti Institute dėstomą kursą.

Reikalingos žinios

Siunčiant Institutui registracijos laiškus, suteikiamos tokios žinios: vardas ir pavardė, gimimo data ir vieta, pilnas gyvenamosios vietos adresas, kada ir kada baigęs aukštesniąją lituanistinę arba tolygią mokyklą, kada ir kada išėjęs vidurinę gyvenamojo krašto mokyklą (high school), kurį gyvenamojo krašto universitetą baigęs ar lanko, kurioje gyvenamojo krašto Lietuvių Bendruomenės apylinkėje gyvena) nuro-

dyti padalinio vadovybės adresą).

Registracijos laiškus siųsti: Pedagoginis Lituanistikos Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., USA

Henrikas Nagys iš Kanados buvo pagrindinis kalbėtojas gruodžio 2 d. Jaunimo centre įvykstančiame minėjime, kuriame pagerbti tragiškai žuvę Ant. Skėma, J. Tyris ir Audėnaitė.

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

VIENYBĖ

1886 DEIMANTINIAI METAI 1961

192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7257

MES

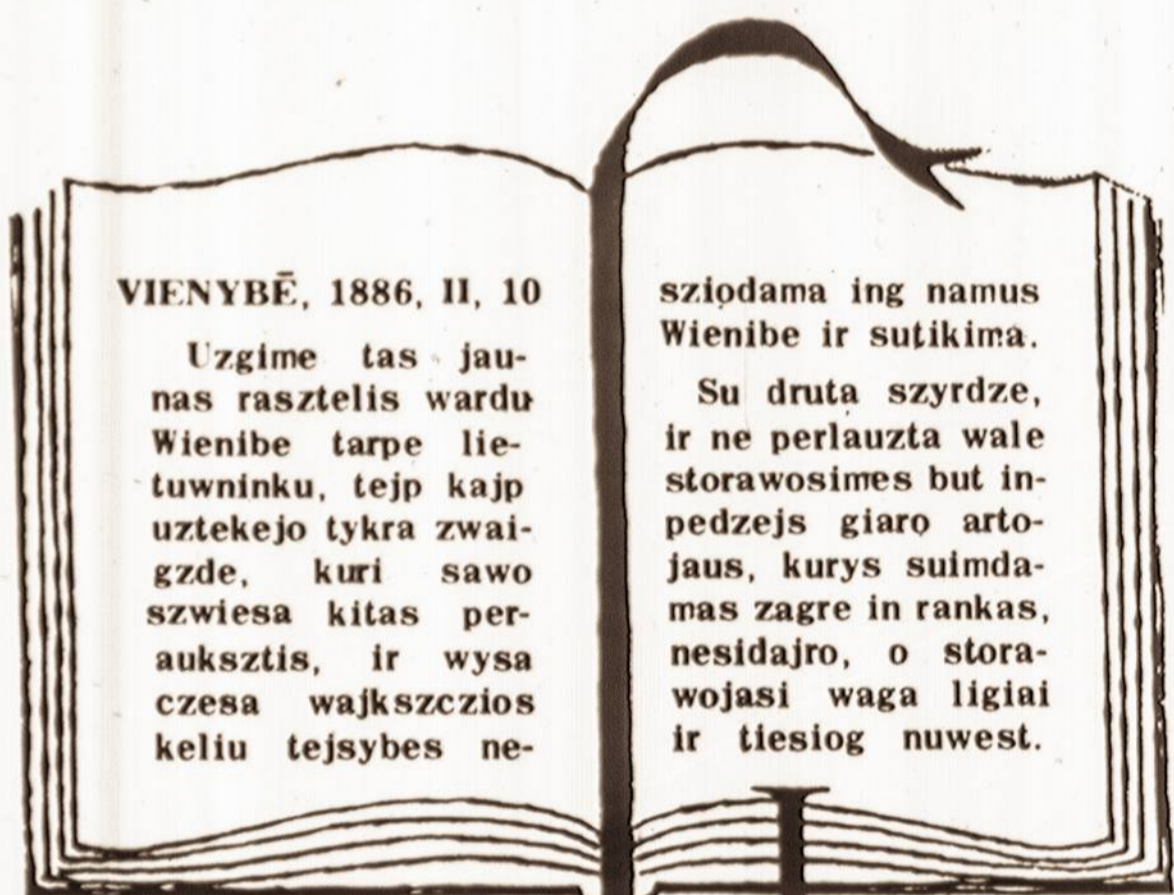
Atkelta iš 1 psl.

nant, galbūt, ir nesvarbu, keli vyrai gaidį pjauna: vienas ar devyni.

Šimtmečio pradžioje Harrisburge, Ill., buvo 9 anglių kasyklos, sutraukusios tiek Lietuvos ateivių, kad čia, ir gretimame Ledforde, susibūrė lietuviškos parapijėlės, aptarnaujamos vieno kunigo. Kasyklos, tačiau, užsidarinėjo, jaunimas išvažinėjo ir ir teliko 25 senukai, ir SLA kuopelė. Vyskupas Ledfordo bažnytelę pardavęs lietuviui ūkininkui, kuris iš jos pasidirdino tvartą, o Harrisburgo amerikietis ūkininkas pertaisė savo reikalams. Lietuvių karpines neišbrendami krūmai apžėlė. Taip rašo C. Vaičiūnas Tėvynėje.

Straipsnių paprašytas, Europos Lietuvis redakcijai Londone tūlas Jonas atsiliepė: "Ar būtų naudota, jei rašyčiau, apie pasaulinę politiką ar bolševikus? Tais klausimais juk rašo kas tik sakinį surezgia, ar kitko rašyti nepajėgia." Prie šių žodžių, nei pridėti, nei atimti. Mūsų spauda, iš tikrųjų perkrauta pasauline politika ir bolševikais, todėl pamiršta: lietuvių literatūra, Lietuvos istorija, poezija, mūsų žymių žmonių darbai ir biografijos, mūsų jaunimas ir didelė, plati, "suamerikonėjusi" Amerikos Lietuva.

Prieš 10 metų poetas J. Aistis Aiduose apie mūsų kultūrininkų likimą rašydamas, pareiškė: "Kiekvienas darbas turi išmaitinti darbininką, ir kiekvienas darbininkas turi gauti tinkamą atlyginimą" Lietuviai Amerikoje tai savanoriška savita valstybėlė, kuri neturi mokesčių inspektorius. Tegul sąžinė paskatina kiekvieną atitinkamą duoklę spaudai laiku apmokėti!

VIENYBĖ, 1886, II, 10

Uzgime tas jaunas rasztelis wardu Wienibe tarpe lietuwninku, tejp kajp uztekejo tykra zwai-gzde, kuri sawo szwiesa kitas perauksztis, ir wysa czesa wajkszczios keliu tejsybes ne-

szioldama ing namus Wienibe ir sutikima.

Su druta szyrdze, ir ne perlauzta wale storawosimes but inpedzejs giaro artojaus, kurys sulmdamas zagre in rankas, nesidajro, o storawojasi waga ligiai ir tiesiog nuwest.

DEIMANTINIO FONDO RĖMĖJAI

D. ir A. Anoniai	\$10.00
Pforest Hills, L.I., N. Y.	
B. Gramba	3.00
Ambridge, Pa.	
K. Senikas	3.00
Cleveland, Ohio	
V. Surma	3.00
Philadelphia, Pa.	
J. Jasinskas	3.00
Ocean City, N. J.	

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Iš praeities Tavo sūnūs...

Szirdingaj dekawoje Rediste "Wienibes" del tuka per sawo gromatas iszwere dzeugsma, ne pikite je, katrie negaunate atsakimo padekawones. Zinote kad lajkas ira labajbrangus, uz ka ant galo da wienna karta sakome: "Diewe Jumys uzmozek ir padek!" Ne tingekite mielausy Brolej, o raszikite kaip galite mes suprasyme.

Tiketaj iszlesty pas ne kuruos agentus "Wienibes" ant traukimo maszinos del suwymo, ant naudos katalikiszkos bazniczes, ne ira padeta dienos traukimo del to, kad bus apgarsita gazletoje. Prywalote Brolej pyrkt, ba tie 25 centaj jus ne nubagotys.

Vienybė, 1886 m. gruodžio 15 d.

Lietuvės moterys ir spauda

VIETAUTAS ŠIRVYDAS

Lietuvės moteris literatūroje ir spaudoje pas mus ne naujiena. Gražius kelius literatūron praskynė Gabrielė Petkevičaitė — Bītė, Žemaitė, Lazdynų Pelėda, Šatrijos Ragana ir kitos.

Spaudoje gilpulkią tradiciją sukūrė Felicija Bortkevičienė. Pradėjo dirbti spaudos draudimo laikais: ji per kitą lietuvaite Oną Mikuckaitę (Kybartuose) 1900 — 1905 m. laikotarpyje suorganizavo Vilniaus susisiekimą su Varpu Prūsiose, per šio administratorę, taip pat lietuvaite Mortą Zaunytę. Tokiu būdu, galima sakyti, Kudirkos Varpas ir lietuvių moteris dirbo stiprijoje vienybėje.

Spaudą atgavus, Bortkevičienė pradeda Vilniuje leisti valstiečiams savaitinį Lietuvos ūkininką, kur redaktorium pakvietė M. Sleževičių, o vėliau Lietuvos Žinias.

Nors redakcijose dirbo ir kiti, ji pasirašydavo atsakingąja redaktore — leidėja. I Pasaulinį karą pabėgėle Rusijoj išgyvenusi, pirmiausia proga grįžo į Vilnių, kur buvo 6 mėnesius bolševikų kalinata. Išsilaisvinusi apsigyveno Kaune ir Varpo b-vės vardu pradėjo vėl leisti Lietuvos ūkininką ir Lietuvos Žinias.

Įdomu, kad lietuvių moterys ir vieną dabartinių Kanados lietuvių laikraščių (Nepr. Lietuvą) įkūrė ir išlaikė, ligi

PAVERGTŲJŲ ATSTOVAI...

Atkelta iš 1 psl.

Raštu sveikinusiųjų tarpe buvo atstovė Edna F. Kelly, Amerikos Kongresuozs, reik. komiteto Europos pakomitečio pirmininkė. Ji pranešė, kad ji paskyrė specialų vienetą pavergtųjų tautų klausimui tirti. Ji kvietė, kad kiekviena Pavergtųjų Europos Tautų grupė paskirtų po atstovą, kuris galėtų pateikti reikalingų parodymų, kai komisija pradės darbą, Kongresui susirinkus.

Sekantieji Pavergtųjų Europos Tautų posėdžiai numatomi ateinančių metų sausio 23 d., kada jie sutaps su Azijos laisvės diena, kurios minėjime sovietų pavergtųjų tautų atstovai dalyvauja jau kelinti metai.

Mūsų spaudos skiltyse

Kas Chruščiovas?

Chicagiškių Naujienų redakcija savo "Šleivoj filosofijoje", gruodžio 9 d., baro Vienybės reporterį už tai, kad jis būk neteisingai atpasakojęs tas diskusijas, kurios vyko paskutinėje VLIKO sesijoje apie santykius tarp VLIKO ir ALTo — apie VLIKO ir ALTo veiklos sričių pasidalinimą.

Ten buvo pasakyta, kad ALTas ima pykti už tai, jog VLIKas į savo veiklos sritį įtraukia ir JAV, nes to reikalauja jo pareigos pavergtos tautos atžvilgiu. Pats Naujienų rašinio autorius pripažįsta, kad savo laiką tarp VLIKO ir ALTo įvyko susitarimas, kad ALTas veikia tik Amerikoje, o VLIKas visoje kitose šalyse, atseit, "globališkai" (Naujienų kabutės).

Jei VLIKas veikia globališkai, tai reiškia ir JAV, nes, jeigu JAV būtų išskirtos iš VLIKO veiklos lauko, tai jau nebūtų galima vartoti žodžio "globališkai". Taigi, čia yra prieštaravimas. Kas kaltas dėl tokios interpretacijos, tegul suranda VLIKas su ALTu — čia jau ne Vienybės reporterio pareiga.

Toliau Naujienų rašinio autorius dėsto ALTo nuopelnus ir tos organizacijos pobūdį. Vienybės reporteris to klausimo visiškai nekėlė ir gali dabar pasakyti, kad labai gerai žino ALTo pobūdį ir lenkia galvą prieš ALTo nuopelnus. Tačiau jis savo rašinyje pasakė, jog buvo balsų už tai, kad tą ALTo "monopoliją" reikia keisti, nes žymiai paktėjo VLIKO

atvyko Bortkevičienės ratelyje dirbęs redaktorius Jonas Kardelis. Tos moterys — tai rašytoja Marija Aukštaitė ir mokytoja Marė Arlauskaitė.

Vienų žodžiu, lietuvių moterys gali teisėtai didžiuotis savo atstovių talentingu ir sėkmingu pasireiškimu mūsų spaudoje. Todėl, kaip malonu, kad seniausias lietuvių laikraštis pasaulyje, per 75 metus vyrų vestas (su stipria moterų talka), dabar likimo ir susidariusiųjų sąlygų yra pavedamas Valei Tysliavienei ir Salomėjai Narkėliūnaitei.

Viena nuo 1933 m. buvo iš-tikima pagalbininkė Juozui Tysliavai leisti Vienybę. Ži-

nojo ir padėjo visuose jo planuose ir žygiuose. Salomėjos gi specialybė yra žurnalistika. Be to, ji daug keliavusi ir žmonių mačiusi.

Turėdami prieš akis gražią lietuvių moters spaudoje dalyvavimo tradiciją ir žinodami, kas velionies Tysliavos sumodernintą ir pajaunintą 75 metus einančią Vienybę leis ir redaguos, galime būti tikri, kad Tysliavienei ir Narkėliūnaitei ištikrųjų mūsų lūkesčių neapvils.

Kaip iki šiol Vienybę vedusiems vyrams visados visur talkon atėidavo stipri moterų vienybė, taip, tikimės, dabar moterų vedamai Vienybei ateis stipri vyrų vienybė.

Mums rašo...

Kadai Kaune, pasakojama, buvo toks knygų recenzentas, sugebėjęs suraizgyti "padorią" recenziją, visai neskaitydamas knygos, o sau medžiagą "semdamas" iš knygos gale pridėto turinio ir pagaliau iš pačios knygos pavadinimo.

Man atrodo, truputį panašiu keliu — neįtariu, bet susidaro toks įspūdis — ejo gerb. V. Širvydas gruodžio 1 d. Vienybėje, kibdamas dėl lapkr. mėn. Karlo, sakyčiau, informacijos, pavadintos "Rooseveltas su Stalinu sunaikina Baltijos valstybių nepriklausomybę", kur perspausdinti Teherano konferencijos metu 1943 m. Lietuvos, Latvijos ir Estijos sąskaiton galiūnų padaryti bukaprotiški nutarimai bei pasisakymai.

Nei Karlo redaktorius, nei bendradarbiai nėra tokie apuokai, "pramlegoje" tą prakeiktą Stalino — Hitlerio susitarimą. Viena labai aišku, kad Karys, pasirėmęs dabar atskleistais slaptais dokumentais, teisingai iškėlė faktą, kad Lietuvos pavergimą galutinai užantspaudavo JAV prez. Rooseveltas, net Stali-

no neprašomas, Teherano konferencijoje 1943 m. gruodžio 1 d.

Mano supratimu, tiek VLIKas, tiek ALTas atliktų milžinišką propagandinį darbą, surinkę ir plačiu mastu paskleidę visus tuos diplomatinis dokumentus, kadai buvusius labai "slaptukius", o dabar viešumai žinomas, kuriuose be jokio Lietuvos atsklausimo Lietuvos valstybės gyvybės reikalą lėmė toks Stalinas, Hitleris, Rooseveltas, Ribentropas, Molotovas, Edenas, Churchillis, Hopkinsas ir eilė kitų panašių.

Ką mano bei ką kalba dabar Washingtonas Lietuvos ir kitų pavergtųjų valstybių atžvilgiu, tai visai kita pasaka, Tuo visai neįmanoma "pataisyti" tų susitarimų, kuriuos Stalinas, Rooseveltas, Hitleris ir kiti primėtė Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

PETRAS ŽIAUGRA
Vienybės (ir Karlo)
skaitytojas

PATIKSLINIMAS

Vienybės Chicagos bendradarbio Ed. Šulaičio laiške, tilpusiame Vienybės gruodžio 1 d. numeryje, turėjo būti pabrėžta, kad jis pasitraukė tik iš Lietuvos žurnalistų s-gos Chicagos skyriaus valdybos, bet ne iš pačios sąjungos.

Clevelando lietuviai

J. Antanaitis

DERLIAUS VEŽIMAI IR KUPSTAI

Tik ką išėjusiame LB Centro Valdybos biuleteny, kuris dar vis Clevelande tebeina ir, galbūt, čia pasiliks (redaguoja St. Barzdukas, talkinamas Vl. Brazulio, Ed. Karnėno ir K. Augulio), paskelbta nuomonė, ką Lietuvos Bendruomenė atsiekė per dešimtį metų. Nors ta nuomonė yra privataus asmens, bene LB Tarybos nario V. Volterto, bet ji paskelbta ypatingam dėmesiui, pirmame biuletenėlio puslapy. Taigi, ją tenka vertinti atitinkančią dabartinės LB vadovybės galvojimą. Ten rašoma:

— "Per dešimtį metų atviromis akimis bei asmeninių tikslų neapremdyta galva sekus Lietuvos Bendruomenės pastangas ir stebėjus paskutinį Tarybos suvažiavimą New Yorke, paryškėjo keletas šio sambūrio laimėtų bruožų: LB išaugo, subrendo, prisilaikė jaunų, pajėgių darbininkų, gajumu pralenkė daugumą organizuotų vienetų; prasipletė jos atsakomybė už lietuviško gyvenimo apraiškas; atsirado drąsos ryškesniems užsimojimams; sveikomis mintimis užtroškimo suktas pašalinės įtakos; jauna, pasruošusi, tvirta atėjo darban."

Galbūt, yra tiesos šiuose žodžiuose, bet jie nėra pakankamai išryškinti. Sakysim, kur ir kokios suktos įtakos reiškėsi ar tebesireiškia Amerikos lietuvių išeivijoj. Kalbant apie konkretų dalyką, nederėtų operuoti tik bendrybėmis, bet reikėtų aiškiai nurodyti, į ką labiausiai LB veikla turėtų susitelkti ir kur tos suktos įtakos bei kliūtys, su kuriomis tenka susidoroti.

Beje, toliau pasisakoma, kad Lietuvos Bendruomenėi "Pliūtes darbymeitį teks pralieti mokslo, meno, dailaus žodžio, scenos, muzikos ir net sporto laukuose. Iš čia bus užverčiamos daržinės ir pilni aruodai."

Bet anot lietuviško priežodžio, ir mažas kupstas kartais didelį vežimą verčia. Įdomu, kur tuos kupstus, kurie sudaro pavojų LB derliaus vežimams, Lietuvos Bendruomenės vadovai numato?

Kalbant apie veiklą, statistika yra geras jos rodyklis.

Tame pat biuletenio n-je paskelbta LB Centro Valdybos finansinė apyskaita taip atrodo. Tautinio solidarumo įnašų gauta: 1955 — 58 m. 59,60 dol., 1959 m. 606 dol., 1960 m. 2,575,25 dol. ir 1961 m. 522,50 dol. Iš viso pajamų nuo 1960 m. spalio 1 d. iki 1961 m. rugpjūčio 31 d. turėjo 13,100,32 dol. Toje sumoje 1,495,65 dol. gauta aukų Lietuvos laisvimo reikalams, kuriuos perdavė ALTO Vykdomajam Komitetui. Geležinio fondo įplaukos siekė 668,69 dol. Per tą laiką daugiausia išleista Kultūros fondo veiklai — 3,173 dol.

Nesigilinant į tas "suktas pašalines įtakas", atrodo, finansai bus vienas iš tų kupstų, kurie Lietuvos Bendruomenės derliaus vežimus verčia...

Ikišiol Clevelande leidžiamai JAUNIMO ŽYGIAI, po ilgesnės pertraukos, jų redaktoriui Alg. Kasulaičiui pasitraukus, žada vėl pasirodyti ateinančių metų sausio mėn. Ilgoje pertraukoje buvo sprendžiamas jų likimas. Buvę du ryškesni projektai: 1) leisti reformuotą ir suaktualintą TĖVYNĖS SARGĄ ir 2) leisti JAUNIMO ŽYGIUS, tik kiek pertvarkius jų turinį. Laimėjo pastarasis projektas.

JAUNIMO ŽYGIŲ redaktoriui dabar vėl paskirtas clevelandietis, St. Alšėnas. Žurnalo turinys pasikeisiantis ta prasme, kad vengsias kasdieninių aktualijų polemikos, o būsis daugiau apžvalginio pobūdžio.

Svarstant JAUNIMO ŽYGIŲ likimą, iškilęs dileminis klausimas: Ar tai jau paskutiniai Mohikanai? Tačiau jaunoji krikščionių demokratų karta, čia augusi ir mokslus išėjusi, ambicingai tokį klausimą atmetusi. Ateityje, gal ateinančių metų gale, ji ir numato perimti JAUNIMO ŽYGIŲ redagavimą ir jų likimą. Todėl dabartinis pasikeitimas JAUNIMO ŽYGIUOSE esąs kaip ir pereinamojo laikotarpio.

Netenka abejoti, kad tėvams reikia daug dėti pastangų ne tik liuanistinių mokyklų iš-

Philadelphijos Tautinis Ansamblis, vadovaujamas L. Kaulinio, išpildo programą Lietuvos Kariuomenės 43 m. minėjime. V. Gruzdžio nuotrauka

Pulk. Vincas Šaudzis, L. V. S. Ramovės Philadelphijos sk. pirm., atidaro minėjamą Lietuvos Kariuomenės 43 metų minėjime. Įvykusiame šv. Andriejaus parapijos salėje gruodžio 2 dieną.

V. Gruzdžio nuotrauka

Antanas Matjoška, bostonietis, mini savo visuomeninės veiklos 25 metus. Į Ameriką atvykęs tuojau pat įsijungė į lietuviškas organizacijas ir jose uoliai dalyvauja ne tik kaip eilinis narys, bet ir pirmininkas.

lankymui, bet ir savo vaikų paskatinimui jas lankyti. Juk dažnai vaiko aplinkuma daro didesnės įtakos, negu tėvų gėri norai. Bet čia kartais susilaukiama ir netikėtos talkos. Štai, viena clevelandiečių šeima, persikėlusį į Clevelando priemiestį, tapo žydų

tautybės amerikiečių kaimynais. Jų vaikai, kaip natūralu, susidraugavo su kaimynų vaikais. Žydų tautybės, nors ir kelintos jau kartos amerikiečių vaikai, rūpestingai kas šeštadienis lanko savo tautybės mokyklą. Tas jų rūpestingumas ir savo kilmės įvertinimas sukėlė ir lietuvių vaikams ambiciją noriai lankyti liuanistinę mokyklą. Dabar tiems tėvams šeštadieniais nebereikia pavartoti jokio raginimo, kad vaikai nepamirštų liuanistinės mokyklos...

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas
VI 7-4477

BILIJETAU PARDUODAMI
visomis susisiekimo priemonėmis
į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausių kitais reikalais, kraipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477
Kasdien nuo 9 val: r. iki 5 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, sokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

KOSTAS VAITAITIS, Reikalų Vedėjas

Telefonas: EVergreen 4-9672

Paskaita apie muziką

Gruodžio 10 d. Kezių bute įvyko Filisterių Skautų S-gos New Yorko skyriaus sueiga. Įdomią ir vertingą paskaitą apie lietuvių rusinimą per muziką davė muz. Vytautas Strolia.

Cituodamas Chruščevo ir kitų "muzikos žinovų" žodžius, o talpiai savo žodžius pailiustruodamas muzikiniais spausdiniais ir plokštelėmis, prelegentas privedė prie išvados, kad savos tautybės jausmo išjungimas yra viena iš muzikos paskirčių komunistinėje sistemoje.

Kompozitoriaus paskirtis pavergtoj Lietuvoj yra tarnauti rusiškajam imperializmui, o ne muzikos menui. Kraštutini pavyzdį galima rasti neseniai parašytoj V. Klovos operoj "Pilėnai", kur veiksmas vyksta 1336 m. ir vaizduoja lietuvių karžygišką pilies gynimą. Net ir čia bandoma išrasti "draugiškus" ryšius tarp "brolišku" lietuvių ir rusų tautų. Lygiai absurdiška ir svetima lietuvių dvasiai yra choro repertuaruose turėti tokias dainas, kaip "Žygiuokite, kūbiečiai!" Tokias ir panašias dainas dainuoti lietuvių chorams yra šventa pareiga. Neseniai išleista Sov. S-gos kompozitorių kataloge V. Strolia rado 26 lietuviškas pavardes, tačiau nepažymėta, kad jie yra lietuviai. Pramoginė muzika

yra daugiau surusinta, negu bet kuri kita muzikos šaka. Neperstojamu spaudimu įtakoje lietuviai kompozitoriai savo kūryboje jau rodo daug rusiško muzikinio elemento. Net ir mums brangios partizanų dainos, neseniai atkeltos iš Lietuvos, savo melodijose jau turi rusiškos įtakos. Vakarų pasaulyje sovietai taip pat išnaudoja muziką rusinimo — tikslams. Pvz., sovietišku dainų rinkinyje yra įtraukiama ir lietuviškų dainų. Amerikietis, skaitydamas tokius leidinius, pažįsta lietuvišką muziką ne kaip lietuvišką, bet kaip dalį sovietiškos kūrybos. Tokiu būdu jis ir lietuvių tautą nesąmoningai yra pratinamas priskirti prie Sovietų Rusijos.

FSS skyrius pirm. R. Kezys painformavo, kad pavasarį drauge su Studentų Skautų S-gos New Yorko skyriumi bus rengiamos studijų dienos. Ta proga bus koncertas, kurio programai atlikti pakviestas Clevelando vyrų oktetas.

Alf. Samušis pranešė apie įsisteigusį New Yorke "senųjų skautų židinį" su tikslu pagelbėti jaunesniųjų skautų veiklai. Kadangi FSS skyriui priklauso patyrusių skautų vadovų ir skautininkų, buvo

pasisakyta už artimą bendradarbiavimą šioje srityje.

V. Bražėnas trumpai supažindino dalyvius su JAV anti-komunistinių organizacijų veikla ir jų spauda.

Sueigos dalyviai nusprendė įsteigti FSS New Yorko skyriaus ribose Vasario 16 d. gimnazijos rėmėjų būrelį. Būrelio koordinatorius bus V. Strolia. Sueigą pravedė R. Kezys.

Muz. J. Kreivėnas gruodžio 2 d. Jaunimo namuose įvykusioje žurnalistų popietėje, Chicagoje, skaitė paskaitą apie lietuvių melodijas literatūroje.

Komp. Vladas Jakubėnas specialiai harmonizavo Prūsų lietuvių liaudies dainą "Kol jauns nevedęs buvau" solistui Vazneliui, kuris ją pirmą sykį dainavo savo rečitalyje, Chicagoje gruodžio 10 d.

Aleksas Dundulis išrinktas nauju Vilniaus krašto Liet. Sąjungos Chicago skyriaus pirmininku. Prieš tai skyriui vadovavęs ilgametis jo pirmininkas Valerijonas Šimkus iš tų pareigų pasitraukė dėl asmenišku priežasčių.

Los Angeles moterų kvartetas dainavęs birutiečių baliuje.

BIRUTIEČIŲ BALIUS

D. L. K. Birutės D-jos rudens balius lapkričio 18 d. gerai pavyko. Los angeliečiai labai gausiai atsilankė ir parėmė birutiečių šalpos darbą. Stambia sumą įteikė Kudokienė, atsilankiusi net iš tolimo Sacramento.

Programoje dainavo solistė J. Nomenkaitė — Armonienė. Po jos pasirodė moterų kvartetas, vad. P. Armono. Kvartete dainuoja: J. Armonienė, N. Apelkienė, O. Deveikienė ir V. Valavičienė. Tai

buvo pirmas jų pasirodymas Los Angeles lietuviams.

Baliaus metu birutietės leido į loteriją sidabrinį kavos servizą, už kurį surinkti pinigai bus pasiūti Lietuvos nepriklausomybės akto signatarams. Servizą laimėjo Vilkas.

Šį kartą ir jaunimo atsilankė nepaprastai daug, kuo birutietės labai džiaugiasi. Visas šio balius pelnas siuntinys pavidalu plauks pagalbos reikalingiems lietuviams.

V. Irl.

LIETUVIŲ MOTERŲ ATSTOVYBĖS KLUBAS NEW YORKE DĖKOJA

Lietuvių Moterų Atstovybės New Yorko Klubas nuoširdžiai dėkoja organizacijoms ir pavieniems asmenims, parėmusiems mus darbu ar pinigais, dalyvaujant 38-toj Tarptautinėj moterų dailės parodoj.

Padėka priklauso ALTO New Yorko skyriui, Lietuvos Laisvės K-tui, Prekybos Rūmams ir Talkos Fondui, Klubo Garbės Pirmininkei p. R. Budrienei, Prel. J. Balkūniui, LMA pirm. L. Bieliukienei,

Moterų Vienybės pirmininkei Helen Kulber, sesėms vienybietėms, Iz. Dilienei, Jonui ir Onai Valaičiūms, J. ir O. Ginkams, M. Cibui ir jo diriguojamam Operetės chorui, Jadvygai Matulaitienei ir Taut. šokėjų grupei, M. Kregždienai, M. Kizytei, V. Alksniniui, V. Augustinui, Č. Janušui, Z. Juriui, R. Keziui, B. Laucevičiui, P. Lisauskui, K. Nemickui, A. Siemaškai, S. Zauniui, G. ir D. Stasams.

SLA organizatoriai

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje savo Deimantiniam Vajui sustiprinti visų lietuvių žiniai skelbia organizatorių sąrašus. Šie mūsų veikėjai kreipsis į patriotus lietuvius ir kvies įsirašyti į mūsų brolišką organizaciją, rūpindamies gauti SLA 1,000 naujų narių. Malonėkit sukurti jų pasiūlymus lietuvišku palankumu.

SLA ORGANIZATORIAI NEW YORKE VALST.
ALBANY, N. Y.
235 Kp. Helen Grigas, 11 King Ave.

BROOKLYN, N. Y.
368 Kp. K. Vaitaitis, 67 Woodbine St.
" " Rev. P. Dagys, 1135 Blake Ave.
126 " Mrs. D. Blazas, 2621 E. 27th St.
" " J. Audėnas, 252 Cleveland St.
" " Mrs. L. Sperauskas, 7 Kiely Place

BUFFALO, N. Y.
304 Kp. Mrs. V. Aperones, 189 Prospect Ave.

LYNBROOK, N. Y.
38 Kp. J. Aymanas, 35 Franklin Ave.

LEWITOWN, N. Y.
368 Kp. J. Petkevičius, 55 Sherwood Rd.

NEW YORK, N. Y.
126 Kp. Mrs. O. Vinikas, 307 W. 30th St.
" " Mrs. G. Anuska, 307 W. 30th St.
" " A. Sodaitis, 307 W. 30th St.
152 " F. Stanko — Stankūnas, 142 W. 44th St.

WOODHAVEN, N. Y.
38 Kp. P. Mačys, 88 — 21 76th St.
" " F. Bručas, 86 — 16 Jamaica Ave.

MIDDLE VILLAGE, N. Y.
368 Kp. Romas Kezys, 62 — 15 69th Place

RICHMOND HILL, N. Y.
377 Kp. A. Vakselis, 112 — C9 95th Ave.

Naujausia Vienybės talkininkė

Dar viena pora rankų ir mylinti širdis prisidėjo prie Vienybės personalo. Prieš maždaug pusantrų metų mindžiusi gimtosios Lietuvos žemė, o dabar jau ši kraštą pamilusi, nes pas savo tėvelius ir brolius atvykusi, Danutė Sirusaitė ne tik mokosi F. K. Lane gimnazijoje, bet ir talkina Vienybei.

Gimusi tuo metu, kai didžiuluma mūsų naujųjų ateivių buvo pakelti iš savo gimtojo krašto į Vokietijos nežinią, Danutė, vos keletu dienų amžiaus būdama, likimo buvo atskirta nuo savo tėvelių ir liko augti ir gyventi Lietuvoje, kai tuo tarpu jos tėveliai atsirado Vakarų Vokietijoje, o paskui ir Amerikoje.

Su savo globėja ji gyvena Radviliškyje ir tenai jau buvo priešpaskutinėje vidurinėje

mokyklos klasėje, kai 1960 m. ji sužinojo, kad gauna leidimą išvykti pas savo tėvelius Ameriką.

Amerikoje baigdama gimnaziją, Danutė galvoja apie svetimų kalbų studijas, kurias ji ketina tęsti Hunter College. Padėdama administraciniame darbe, Danutė didžiulioje rūpinis, kad Vienybė tiksliai adresu pasiektų savo skaitytojus.

Danutė Sirusaitė darbo metu Vienybėje.

Danutė Sirusaitė 1960 m. atvykusi iš Lietuvos Idlewild aerodrome su tėvais, Elena ir Jurgiu Sirusais ir broliais - Vitaliu ir Saulium.

Sportines nuotrūpos

Edvardas Šulaitis

Po ranka jau senokai turime naujojo FASK'o (Fiz. Auklėjimo ir Sporto Komiteto) rinkimų rezultatus. Kaip ir buvo galima laukti, laimėjo Clevelando sąrašas, pravedęs smarkią rinkiminę propagandą. Chicagiečiai, nors ir nevarė jokios propagandos, gavo 71 balsą (visas sąrašas), tuo tarpu, kai Clevelandas — 121. Žinant, kad vien tik Chicagoje yra arti 200 balsuotų turėjusių teisę, galima suprasti, jog net Chicago balsuotojai nebusavo už Chicago sąrašą (greičiausiai daugumas iš jų visai nebusavo).

Iš 624 turėjusių teisę balsuoti (visoje S. Amerikoje) tebusavo tik 199 asmenys, taigi gana menkas skaičius, žinant, kad čia didelių pastangų nereikėjo, nes kiekvienas prieš save turėjo kandidatų sąrašus ir voką su rinkiminės komisijos adresu.

Idomiausia, kad daugiausia balsų gavo E. Vadopalienė — Šikšniūtė, kuri organizaciniame darbe nėra taip plačiai žinoma, kaip jos kolegos: A. Bielskus, J. Nasvytis, dr. A. Nasvytis ir kiti. Pasirodo, kad ir pas sportininkus moteriška lytis yra savotiška atrakcija, turinti vaidmenį net ir balsavime. Tai gera pamoka ateinančiuose rinkimuose, kuriuose sąrašų organizuotojai, norint laimėti, turėtų nepamiršti ir gražiosios lyties atstovų.

Mums yra džiugu, kad "valdžia" sugrįžta į Clevelandą. Tai vis beveik kaimynai, o be to nuoširdūs sporto veikėjai. Aukščiau minėtos pavidės jau eilę metų figūravo Clevelando vietiniame sportiniame veikime, o kai kurios ir buvusios FASK'e. Pridėjus mažiau girdėtus žmones, ši grupė, reikia tikėtis, bus darbinga ir pasitarnaus mūsų sportinio gyvenimo vežimo riedėjimui į priekį.

Chicago lietuvius sporto entuziastus džiugina faktas, jog lietuvių futbolo vienuolikė — Lituanica vėl įkopia į aukščiausiąją — "major" futbolo lygą. Užsibaigus pirmenybėms, dar vis buvo abejonių, kad Lituanica gal dar metus teks pavargti I-je divizione. Po visų rungtynių lietuviai turėjo 19 taškų, tuo tarpu viena — Youths komanda — 21 tašką. Tačiau lietuviai dar turėjo stiprų kozerį savo rankose — tai protestą prieš Youths vienuolikę, kuri rungtynėse su Lituanica pasirodė su suspenduotu žaidėju. Protestas buvo laimėtas ir šių dviejų komandų padėtis pasikeitė atvirkščiai.

Žinoma, lietuviai turėjo daug galimybių ir anksčiau užsitikrinti sau laimėjimą. Bet rudens sezono jie prarado ne vieną tašką, kuriems atiduoti nebuvo jokio reikalo. Čia dalinai buvo kalta nesėkmė, o taip pat ir komandos vadovybė, kuri nedarė jokių žygių ją percementuoti. Tik

paskutinėse rungtynėse vėl buvo susigriebta ir jau, atrodo, komanda išbris iš savo krizės. Reikia paminėti faktą, jog prieš Youths komandą pirmenybėse buvo pralaimėta 0:2, o už trijų savaitių (lapkričio mėn. 5 d.) rungtynėse dėl JAV "Amateur Cup" jau laimėta 4:0.

Lituanica pakilus į "major" divizioną, kita lietuvių komanda — Tauras turės nusileisti į II-ją divizioną. Tačiau Taurui nusiminti nėra ko, nes dar yra ir ... III-čia divizionas.

Lietuviškojo vitražo paroda, vykusį Maskvoje šį rudens, pavaizdavo geriausius lietuvių dailininkų darbus, sukurtus per pastaruosius metus. Apžvalgose palankiai buvo vertinama architekto A. Purlo sukurta ir skoninga parodos ekspozicija. Tiek publikos, tiek kritikų dėmesio susilaukė autorių vienetas: K. M-rkūnas, A. Mackelaitė, S. Jankauskaitė ir A. Garbaskas. Jų vitražai netrukus papuos Druskininkų kurortą. Toliau minėta A. Stoškaus ir St. Ušinskio vitražai darbo ir poilsio temomis.

Parodoje pasirodė ir Valskybino dailės instituto studentai su savo diplominiams darbais. Jų tarpe buvo A. Stoškaus mokiniai: A. Garbaskas, St. Kazimieraitis ir A. Galeckas.

Ši lietuvių paroda Maskvoje buvo iš viso pati pirmoji vitražo paroda Sovietų Sąjungoje.

CHICAGOS LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ VEIKLA

Direktorių posėdyje, kuriam dalyvavo ir ką tik iš Europos sugrįžęs Liet. Prekybos Rūmų pirm. dr. Joseph Jerome, tarp kitų dalykų, buvo apsvaistytas Stanley Balzeko, Jr., pateiktas sumanymas, kad Rūmų pinigai būtų taupomi lietuvių taupymo bendrovėse, priklausančiose Rūmams. Tos bendrovės yra federalliniai apdraustos ir moka didesnę dividendą. Šis sumanymas vienbalsiai priimtas, pavedant išd. A. J. Valoniui jį įvykdyti.

Direktoriatas pareigojo savo sekr. dr. K. Drangelį perduoti Rūmų vardu užuojautą Valei Tysliavenei, mirus Juozui Tysliavai, kuris pats asmeniškai ir jo redaguojama Vlenybe domėjosi Rūmų veikla. Šalia organizacijos einamųjų reikalų, buvo pareikštas pageidavimas, kad ateinančių metų vasario mėn. išleinančioje Lietuvių Prekybos Rūmų telefono knygoje tilptų kiek galint daugiau lietuvių biznierių, profesionalų ir kt.

FR. BULAW

Didžiajam žurnalistui

JUOZUI TYSLIAVAI

mirus, Jo žmonai Valerijai ir sūnui Juozui gilią užuojautą reiškia

MASPETHO LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

P. LISAIUSKAS, PIRMININKAS, VALDYBOS NARIAI: V. NORKEVIČIUS, P. SVETKA, A. MILKŪNAS, ZACK, J. LAZAIUSKAS, ved., A. DEIKUS, pad. IR VISI KLUBO NARIAI

WHITE HORSE

Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. Virginia 6-9519

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAILOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūviam

Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

PAREMKIME MŪSŲ SPORTUOJANTI JAUNIMĄ!

VISI ATEIKIME I

BROOKLYNO LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO

NAUJŲJŲ 1962 METŲ SUTIKIMĄ,

kuris įvyks RIDGEWOOD LANES modernioj salėj (kampas Irving Ave. ir Covert St., šalia Atletų klubo). Važiuoją BMT Canarsie linija, išlipa Halsey St. stoty. Daug vietos nemokamai pasistatyti automobilius.

PRADŽIA 1961 M. GRUODŽIO 31 D. 10 VAL. VAK.

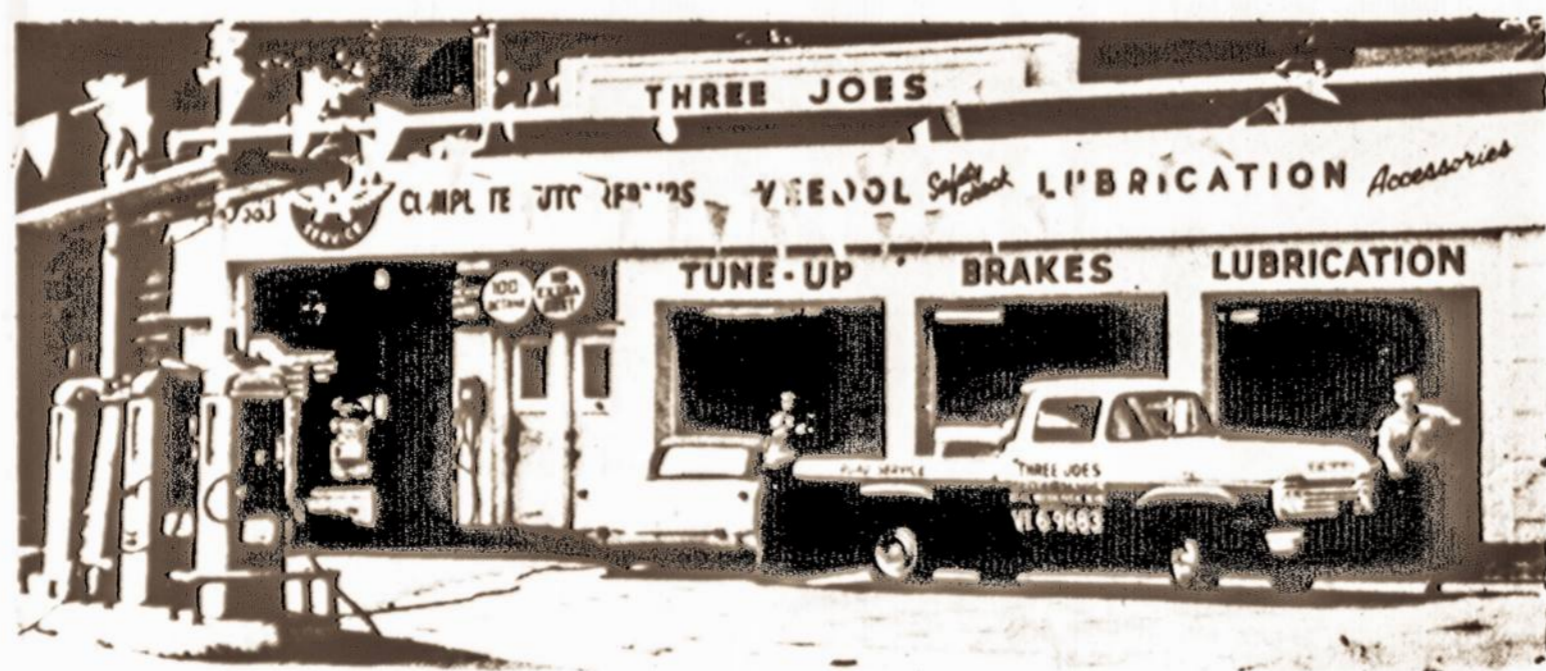
KAINA 10 dol. asmeniui. Maistas, šampanas ir kitos gėrybės nemokamai.
Gros CLUB TEN ORKESTRAS, kuriam vadovauja G. J. RŪTENIS.

STALIUKAI IŠ ANKSTO UŽSISAKOMI PAS:

A. Kynastą ir A. Bagdžiūną tel. MI 7-0935, St. Prapuolenį HY 7-9756, J. Andriušį VI 7-4477, J. Ginkų EV 4-9293.

BROOKLYNO LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Osa ir Jonas Valaičiai

Pareiskimas lietuvių visuomenei

Mirė Švereikienė

Šiuo kreipiuosi į visuomenę, prašydamas Čikagaskio vaikų židinėlio nevodinti nei darželiu, nei mokykla. Šitokie pavadinimai, ypač spaudbje, kai kuriuos asmenis erzina.

Nuo pat židinėlio įkūrimo pradžios esame jį pavadinę "LIETUVIŠKU VAIKŲ AUKLĖJIMO ŽIDINĖLIU" (day group care). Šitokiu vardu jį ir tevadiname - viešai ir pri-

vačiai. Rimtų priežasčių vėžiama, įsakmiai prašau tenaudoti tik šitą pavadinimą, kad vėl neatsirasytų pretekstas (kaip jau įvyko) naujam skundui valdžios įstaigose.

Nežiūrint nemalonių įvykių elgos yra rimtų duomenų teigti, kad plečiamas panašių vaikų auklėjimo židinėlių tinklas ateityje gali būti pripažintas kaip pats patogiausias kultūrinis atžvilgiu ir pats prieinamiausias finansiniams sumetimams kelias lietuviškos daigams diegti bei jiems puoselėti pagrindiniame žmogaus amžiaus bare.

Šia proga ir norėčiau supažindinti suinteresuotas šeimas bei asmenis su židinėlio teise, kurias mums plačiai išryškino Public Welfare Department pareigūnas, apsilankęs židinėlyje ryšium su įskundimais.

1. Galima imti globoti vaikus iki 16 m. amž. visas dienas savaitėje.

2. Galima vaikus netik prižiūrėti, kaip tai paprastai daroma, bet ir juos auklėti bei mokyti tautinėje dvasioje.

3. Galima vartoti kokį tik nori metodą arba jokią. (Sužinojęs, kad mudvi su D. Petruyte esame montesorininkės ir naudojame Montessori metodą bei priemones, pasakė: "That is alright. Montessori Method is getting famous today").

4. Galima su vaikais ruošti įvairias pramogas (party), ta proga pasikviečiant ir daugiau vaikų.

5. Galima priimti lankyto-

jus, besidominčius šios rūšies darbu ir taip pat galima demonstruoti viešai Montessori metodą bei priemones.

6. Skundų pagrindais siunčiamas tikrintojus, minėtas pareigūnas patarė neįsileisti, bet nukreipti į jį įstaigą (iš kurios yra gautas leidimas).

7. Kalbamas pareigūnas, susižavėjęs vaikų savarankiškumu ir gražiu elgesiu, pasiūlė paprašyti leidimo didesniam vaikų skaičiui.

MARIJA VARNIENĖ

NEUŽMIRŠKITE ATNAUJINTI VIENYBĖS PRENUMERATĄ!

Gruodžio 6 d. mirė Eleonora Švereikienė, sulaukusi 83 metų amžiaus. Buvo palaidota gruodžio 9 d. Kalvarijos kapinėse.

Velionė giliame nuliūdime paliko tris dukras ir du sūnus. Viena iš jų yra Amelia Bacevičienė (buvusi Šalaviejiene) kuri šeimos ir artimųjų vardu reiškia nuoširdžią padėką už gėles, užuojautas ir visiems palydėjusiems velionėi kapinėse. Taip pat dėkoja kunigams Aleksūnui ir Piktornaj už bažnytinės apeigas ir Šalinskių Laidutivių įstaigai už alaidotus ves.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.)

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis. Prekes siunčiame ir per paštą.

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-9533

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

FARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

SVENČIŲ PROGA DOVANOS su kiekvienu pirkiniu. Patogios išsimokėjimo sąlygos.

PREKĖS GARANTUOTOS PRISTATYMAS GREITAS

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance. Insure your tomorrow today!

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS - TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. (Forest Parkway stotis)

Tel. Hickory 1-5220

William J. Drake

Licensed Real Estate Broker

Lietuviams specialus patarnavimas

Income Tax užpildymas

APDRAUDOS SPECIALISTAS

Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Nėkas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Povilas P. Dargis, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentas šiuo metu yra atvykęs į New Yorką ir lankosi organizacijos centre tarnybiniais reikalais. Ta pačia proga norima priminti, kad pereiname Vienybės numeryje per apsirikiimą buvo iškritusi Povilo Dargio pavardė iš užuojautos, kurią jis, ryšium su Juozo Tysliavos mirtimi, pareiškė Tysliavos šeimai savo ir SLA vardu. Dėkojant už užuojautą, jis atsiprašomas už pavardės iškritimą.

Jonas Rūtenis, Vienybės bendradarbis, išgijęs namus, su šeima nuo gruodžio 18 d. persikelia į naują vietą. Jo adresas bus: 224 Frankel Blvd. Merrick, L. I., N. Y.

Vienybę savo draugams ir pažįstamiems švenčių proga galima užsakyti specialiai pagrinta kaina – už 5 dol. visiems ateinančioms 1962-iesiems metams LAP Klubu Spaudos Kioske, 280 Union Ave., Brooklyne.

Al. Žemaitis su žmona dr. Marija iš Elizabetho persikėlė į nuosavus namus Englewood, N. J. Žemaitienė, kuri iš profesijos yra anesteziologė, dirba vienoje didelėje ligoninėje. Ji spalio mėn. dviem savaitėm buvo išvykusi į Vilnių aplankyti savo giminių.

Bronius Oniūnas, Vienybės skaitytojas, neseniai gavo žinią iš Lietuvos, kad tenai, 73 m. sulaukusi pasimirę jo motina Marija. Oniūnai, apie dešimtį metų turėję savo namus, Brooklyne, ir juos pardavę, neseniai persikėlė į Maspethą, kur išgijo kitus, patogesnius namus.

Kazys Paulauskas, ilgametis Vienybės skaitytojas ir bendradarbis, SLA centro ilgametis SLA Centro tarnautojas, iš Woodhaveno persikėlė į nuosavus namus Long Islande.

Pabaltijo Moterų Taryba, kuriai ateinančiais metais sukanka 25 m., kovo 31 d. rengia savo minėjimą. Pagrindine kalbėtoja tose išskilmėse bus General Federation of Women's Clubs vicepirmininkė Mrs. Dexter Arnold.

Žirginėliai, labai rūpestingai paruošta Montrealio Dramos Kolektyvo vaikams ilgo grojimo plokštelė ir Ig. Malėno naujausio metodo elementorius „E“ – geriausios kalėdinės dovanos mūsų mažiesiems. Suaugusiems, naujausi spaudos leidiniai, plokštelės, drožiniai, gintaras ir kt. Angliškai kalbantiems – Armonienės-Nasvyčio „Leave Your Tears in Moscow“, St. Zobarsko – „The Makers of Gods“, „Lithuanian Folk Tales“, „Bobby Wishingmore“, „Lithuanian Short Stories“.

LAP Klubu Spaudos Kioskas, 280 Union Ave., Brooklyne.

Mirė Stasys Butkus

„Vyrai Gedimino kalne“ autorius, pirmasis Nepriklausomos Lietuvos kariuomenės kareivis, Vyties Kryžiaus kavallerius Stasys Butkus, širdies smūgio ištiktas, pasimirė 1961 m. gruodžio 11 d. Brooklyne, N. Y. Buvo gimęs 1897 m. kovo 13 d. Kurtuvėnų miestely, Padubysio valsč., Šiaulių apskr.

St. Butkus buvo vienintelis iš Lietuvos žurnalistų, kuris ilgiausiai – bene 40 m. – ėjo redaktoriaus pareigas tame pačiame laikraštyje, šiuo atveju, „Karyje“, kurio be Stasio Butkaus vardo nebūtų įmanoma įsivaizduoti.

Stasys Butkus yra redagavęs keletą populiarių knygų, susijusių su Lietuvos kariuomenės gyvenimu bei savanoriais kūrėjais, kurių sąjungai velioniui savo metu teko vadovauti, būnant centro valdybos pirmininku.

Yra parašęs įvairiais klausimais spaudoje kelius tūkstančius straipsnių.

Amerikoje St. Butkus nuo širdžiai rašė Kariui, kurio redakcijoje jis buvo iki mirties, ir taip pat Vienybei, kur St. Butkus parašė visą eilę įdomių straipsnių.

Su St. Butkum lietuviškoji visuomenė atsisveikino gruodžio 12 d. Į atsisveikinimą susirinko per 70 St. Butkaus artimųjų bei bičiulių.

Po prei. Jono Baikūno atkalbėto Rožančiaus, žodį tarė Kario red. Z. Raulinaitis, dr. Br. Nemickas, kap. Vaclo Alksnis ir rašytojas J. Pet-

Stasys Butkus

rėnas. Atsisveikinimui vadovavo vienas iš artimiausių velionies bičiulių – J. Valakas.

Gruodžio 13 d. po gedulingų pamaldų Maspetho Atsimainymo bažnyčioje, kur jautrų žodį pasakė kun. Bulavas, a. a. St. Butkus amžinam poilsiui buvo palydėtas į Sv. Karolio kapines Long Island, N. Y. Čia paskutinį sudiev tarė Kario red. Z. Raulinaitis.

Ilsėkis amžinoje ramybėje, Stasy, su viltim, kad Tavo palaikai ilgai bus perkelti į Gedimino kalno papėdę. Ačiū Tau ir kitiem vyram, kurie pirmą kartą po tiek rusų vergijos metų iškėlė Lietuvos vėliavą Gedimino kalne! V. J.

Aleksandra Gegevičiūtė-Herrmann prie savo siuvinėto Van Gogho portreto.

Vyt. Maželio nuotrauka

Daiktai ir idėjos

JONAS RŪTENIS

Metų pabaigoje suvedamos vienokios ar kitokios apyskaitos. Iš to matosi pažanga ar smukimas. Žvelgiant į metų pabaigą, plačiaja prasme, lietuviškosios egzistencijos frontuose apyskaitos rodo ir pažangą ir smukimą. Tai yra visai natūralu ir drauge gyvenimiška. Žmogus, būdamas tik žmogum, negali ir niekad negalės pasiekti idealo. [Idealas jau būtų nebe žmogaus galios ribose. Daugeliu atvejų tai būtų smukimas ir apatija.

Žmogiška yra siekti idealo, nes tai veda žmogų, organizaciją, tautą ir valstybę į pažangą ir užsidegimą. Jo, siekti. Jis, tarytum aukso kamuolys, vis prieš akis, dar vis nepasiektas. Tai ir yra tas impulsas ir toji žmogaus gyvenimo prasmė.

Neišsivadėti idealo dėl „gardaus valgio šaukšto“ – mums testamentiniai paliko V. Kudirka. „Pajudinkime, vyrai, žemę!“ – šaukė mūsų tautos atgimimo dainius, o nūdien, kuomet dalis tautos išblaškyta po visą žemės rutulį, mus pranašiška skatina ir iškvepia, pasakyčiau, lietuviškosios evangelijos žodžiais: „Lietuva, Lietuva – tu kaip saulė gyva ir už rudenio debesio juodo“ – tarsi mūsų tremties dainiaus B. Brazdžionio.

Nuo čia, man dedas, ir tenka mums pradėti ruošti planus sekantiems metams.

Pagrindiniai to naujojo plano ir tos būsimosios apyskaitos punktais yra:

Besąlyginė kova už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ir lietuvių gyvastis svetingoje Dėdės Samo žemėje.

Iš pirmo pažvelgimo, žinoma, nieko naujo – tai tarytum anas, dar nepriklausomoje Lietuvoje amžinai kartotas posakis, kad Lietuva tai žemės ūkio kraštas. Tačiau, giliau į tai įžvelgiant, reikia pasakyti, kad toks kartojimas turėjo savo prasmę – Lietuva ir buvo žemės ūkio kraštas, galėjęs tarptautine prasme konkuruoti su kitais ūkio kraštais.

– Nuolatinis kartojimas ir skatinimas kovoti už savo krašto LAISVĘ IR NEPRIKLAUSOMYBĘ, tai kaip čia, taip ir kiekvieno lietuvių širdyje, turi būti ir likti didžiosiomis raidėmis. Tačiau... Tos kovos strategija, vadovybė ir jos apimtis reikia atnaujinti, atgaivinti, sustiprinti ir nuolatos tobulinti, nesustingstant senose formose, tradicijose, sąjūdžių doktrinoje, o ypač iš šios kovos lauko, be pasigailėjimo turi būti išbrauktas kovos silpnybės požymis – niekad lengvai nepasiduodas, gyvas, kaip supaptas kirmėnas, besivyniojans, kad ir pažeistas, didysis priešas AŠ. Turi būti: MES VISI!

Nevaluokime mūsų kenčiančios gimtosios žemės išsklaidytomis gretomis, mums šiame amžiuje reikia vieningumo. Todėl be pasigailėjimo, plačiaja prasme, brauktini iš planų ir apyskaitų visi tie užsimojimai ir visos tos užuominos, kurios mus skaldo.

Tokia apyskaita duota gale metų, tikiu, bus visuotinio tremties susirinkimo patvirtinta ir visos piniginės išlaidos visų mūsų pačių su noru, net skaitant už garbę ir prievolę – apmokėtos. Tad gero vėjo, didžiai gerbiameji veiksniai, poveiksmiai ir visa Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės siekianti lietuviškoji armija!

Mums privalu rūpintis šeštadieninėmis li-tuanistikos mokyklomis, akademinio lygio li-tuanistinėmis institucijomis, skautais, studentais, sportininkais, parengimais, minėjimais, sukaktimis, laikraščiais, leidyklomis, knygomis, rašytojais, dailės parodomis, dailininkais, muzikais, aktorais, teatrais, paskaitomis ir visa visa, kas tik lietuvių dirvoje želia, auga, bujoja, o ten, kur nyksta, silpsta reikia neatidėliotinai tuoj imtis priemonių sustiprinti, pataisyti ir pakelti. Tais planais ir atskaitomybe turi susirūpinti taip pat mūsų veiksniai, išreiškiami bendruomenės sąvoka.

Tačiau bendruomenė – lietuvių išlaikymo kelyje mūsų visų bus rašoma ir mūsų širdyse įskaitoma tik tada didžiosiomis raidėmis, kai ji taps tas jungiantis, gal ir net nuo statuto atitokęs veiksnys, kai ji taps ta koordinuojančioji instancija, kuriai mūsų visų jėgos ir lėšos bus taip pat garbės ir prievolės reikalas.

Pajudinkime, vyrai žemę už lietuvių, Lietuvos nepriklausomybę ir gimtosios žemės laisvę!

Vyt. Maželio nuotrauka

Dail. R. Ingelevičienė su dukra Vygautiene išgilinusių į dail. Pautieniaus paveikslą. Paroda vyko Apreiškimo parapijos salėje.